

Susret s prošlostu: Iz predstave »La maison« na pozornici dubrovačkog kazališta

SA SJETOM IZ BORDELA

Kazalište Marina Držića u Dubrovniku / Svjetska praižvedba drame »La maison« Ghiga de Chiare, u režiji talijanskog redatelja Nina Mangana / Prizori obnovljenih sjećanja i mnogobrojnih scenskih odgoda

DUBRAVKA VRGOČ

Tajanstveni poziv markize Giuliane Sperani del Pineto okupit će nakon četrdeset godina protagoniste drame iz nekog otmjenog bordela i ponuditi im sliku vlastite prošlosti u krhotinama sjećanja na potrošeno vrijeme mladosti. Taj susret različitih vremena i svjetova, ispisan melodramatskim tonovima, svjedočit će o promašenostima i nesigurnosti uspomena u gotovo pirandellijanskoj igri zamjenjenih uloga. Drama »La maison« talijanskog komediografa Ghiga de Chiare, po prvi puta uprizorena upravo na pozornici dubrovačkog Kazališta Marina Držića, u iznimno efektivnom prijevodu Borisa B. Hrovata, te premijerno izvedena u petak na večer, na pomalo neobičan način, s nostalgijom, uvodi gledatelje u prostore bordela.

Kod de Chiare bordel nije genetsko mjesto revolucije, niti metaforna svijeta u kojem živimo, njegov »la maison« prostor je neispunjenih žudnji i snova, točka na kojoj se prošlost nije uspjela razdvojiti od budućnosti. Stoga, njegova drama, sa samo ponekim,

rijetkim, komičnim istupima, nastoji progovoriti o iluzijama, jezikom čija sjeta proizlazi iz nemoći Doris, Anselma i Glide da se suoče sa stvarnošću. No, de Chiara na žalost ne uspijeva izbjeći zbrku koja nastaje u suprotstavljanju različitih planova, njihovu prožimanju i međusobnom nadopunjavanju, u igri koja priziva druge glasove i dramsku konstrukciju nastoji ublažiti stilizacijom.

Na granici između melodrame i komedije, »La maison« ispituje otpornost sjećanja kroz subline četvero likova koji su nakon mladosti u bordelu pokušali, prilično neuspješno, poobjeći u neku drukčiju, bolju stvarnost. Taj zapis o putovanju kroz prašnjavu prošlost, skloniji prepričavanju, nego dramskom zbivanju, talijanski redatelj Nino Mangano postavio je na scenu dubrovačkog kazališta u otklonu, ne baveći se strukturom scenskog iskaza, već nastojeći ilustrirati scenske slike koje bilježi de Chiarov predložak.

Zanimao ga je okvir zbivanja, mnogo više nego suodnosi među likovima te njihova proživljavanja unutarnjeg i vanjskog vremena. Tako je kostimima Christine Romanello, scenografijom

Marina Gozze te glazbom Paole Dražić Zekić obnovio sjećanja na vrijeme belle-epoque u nostalgijom i, u ovom slučaju iscrpljujućem, prizivanju onoga što je nepovratno prošlo. Mangano je pokušao unijeti dinamiku u linearnost prikaza – šetnjama glumaca kroz gledalište, živom skulpturom, zamjenom uloga između bordela i teatra... ali nije uspio pokrenuti scenska zbivanja i jače istaknuti smjerove predstave.

U tako zacrtanom okviru ponajprije su mu nedostajale glumački sugestivnije intonirane interpretacije. U ulogama Markize i Doris Glorija Šoetić osvajala je svojom pojavom, trošeci energiju u izvanjskim efektima. Izmira Brautović odveć stišanim tonovima, s rubova pomalo groteskne karikature predstavila je Gildu, Nina Hladilo priklonila se stereotipnom portretu Madame Pierette, dok je Mirej Stanić bez riječi trebala ulogom skulpture unijeti simboličke naglaske u bordelsku igru. Ponajbolje se snašao Frane Perišin, onom odmjerenišću što pripisuje vjerodostojnost i prošlosti i sadašnjosti te nastoji predočiti prisutnost odsutnoga u mnogobrojnim scenskim odgodama.

KRIŽIĆ - KRUŽIĆ

Dom HDLU u Zagrebu / Uz izložbu »Bruketa & Žinić - Oblikovna manufaktura 1995. - 2000.« / Sveukupan izložbeni kontekst poigravanja s interpretacijom i načinom prezentacije predstavlja presedan koji će ostaviti značajne tragove

riječ i njihovoj petogodišnjoj produkciji pružila je mogućnost samosvojnog tumačenja ponudjenog. Intenzitet samog otvorenja, prilikom kojeg su Bruketa & Žinić, odjeveni u prikladne »x & o« majice s veseljem (i besplatnim katalozima) dočekivali posjetitelje, kao i Felverova »housijana« omogućila je mladim generacijama posjetitelja da se u izložbenom prostoru ne osjećaju kao na posvećenom mjestu na ko-

jem se potihoo komentiraju izložena djela, ako uopće.

Izravnost obraćanja novoj, na suvremenim tehnologijama i zbivanjima educiranoj generaciji potrošača, Bruketu & Žinića suvereno određuje na domaćoj dizajnerskoj sceni. »Brijačina« iz studentskog razdoblja, te potom niskobudžetne kampanje na kojima su inicirali kapital svoje kreativnosti, ubrzo su oblikovnu manufakturu pretvorili u

Oblikovna manufaktura Bruketa & Žinić: Novogodišnja čestitka 1999.

OD ZVJEZDICA DO ZVJEZDA

Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskoga / Obiljetnički koncert »Zvezdica« / Reprezentativan ansambl sposoban da se uhvati u koštac i s najvećim zadacima zbornske literature / Voditelj Zdravko Šljivac za Zvezdice je pažljivo i promišljeno birao repertoar

VIŠNJA POŽGAJ

Puna velika dvorana V. Lisinskog pridružila se u subotu rodendanskom slavlju popularnih Zvezdica. Zajedno sa svojim zaslužnim dirigentom i osnivačem Zdravkom Šljivcem djevojke su i ovom prigodom pokazale svoje veliko umijeće, muzikalnost i ljepotu odnjevovanih glasova, te dio svestranosti u odnosu na žanrove glazbe. Naime, u 15 proteklih godina voditelj Zdravko Šljivac je za svoje Zvezdice pažljivo i promišljeno birao repertoar, koji će prvenstveno svojom kvalitetom i ljepotom privući djevojčice, da bi ga postepeno proširivao težim i zahtjevnijim djelima. Stvorio je tako uistinu reprezentativan ansambl sposoban da se uhvati u koštac i s najvećim zadacima zbornske literature.

Potvrduju to brojni nastupi od vedrih i zabavnih do najozbiljnijih, često u nižu glazbenih projekata s najpoznatijim zagrebačkim ansamblima, uz nagrade za visoku razinu muziciranja. O tome svjedoče više stotina tonskih i video zapisa i nekoliko samostalnih ploča i kasete, od kojih se ističu CD Ave Mundi Gloria, te božićna izdanja sa zagrebačkim solistima i zagrebačkim puhačkim triom, Zagrebačkom filharmonijom i Sinfoničkim puhačkim orkestrom HV-

a. Tu su i brojna gostovanja u domovini i inozemstvu, uključujući i godine borbe za hrvatsku samostalnost kada su Zvezdice itekako pridonijele afirmaciji i ugledu svoje domovine.

Svaki nastup Zvezdica shvaća se ozbiljno, te se dugo i pažljivo priprema s maksimalnim emotivnim angažmanom. Stoga ima puno više pokusa nego nastupa i zato je neshvatljivo da pjevački studio Zvezdica koji trenutno djeluje pri Glazbenom centru mladih još uvijek nema nužni vlastiti krov nad glavom. Taj osnovni problem zbora, istaknuo je njihov prijatelj i suradnik skladatelj Pero Gotovac, koji je u tijeku svečanog koncerta uz lijepe riječi pohvale uručio zboru i njegovom dirigentu povelje Hrvatskog društva skladatelja za doprinos promicanju djela hrvatskih skladatelja.

Program svečanog koncerta upravo je i počeo s dvije acapella skladbe hrvatskih autora posvećenih Zvezdicama. Bila je to već poznata ranija »Ave Marija« Pere Gotovca, te novo djelo Davorima Kempfa, koje je ovom prigodom doživjelo javnu praižvedbu. znajući mogućnosti zbora skladatelj je napisao vrlo zahtjevno moderno skladbu »Četiri godišnja doba« na stihove Dobriše Cesarića. Polifonijsku strukturu od četiri do osam glasova i veliki raspon,

djevojke su odlično savladale zahvaljujući logičnom i preglednom rukopisu koji nalazi uporišta i na klasičnim harmonijama, te blagom folklornom prizvuku. Kontrasne slike proljetne kiše, cvrčaka pod ljetnim suncem, šuštagov jesenskog lišća ili zimske tišine, skladno se pretapaju unutar logične i zao-kružene cjeline, koja je zahvaljujući izvrsnoj izvedbi ostavila snažan dojam.

»Ave Mundi Gloria« Jeana Langlaisa i nekoliko stavaka iz Stabat Mater G. B. Pergolesija, te Missa brevis u B duru KW 275 (u priredbi Pere Gotovca) izvedeni su u suradnji s orguljašicom Ljerkom Očić i zagrebačkim solistima, te vokalnim solisticama koje su svoja prva pjevačka iskustva stekle upravo u Zvezdicama (najistaknutija među njima bila je Martina Zadro, zatim Lidija Orešković, Helena Bastić i Nikolina Korečić).

Kao kontrast tom ozbiljnom i vrlo zahtjevnom programu, Zvezdice su na kraju odličnim naturalnim stilom izvele i vijenac hrvatskih narodnih pjesama uz Tamburaški orkestar HRT-a u obradi Zeljka Bradića. Rodendansko slavlje nastavljeno je potom u predvorju dvorane uz bučni šou program koji su priredile nekadašnje Zvezdice, a danas prave zvijezde estrade Nina Barić i vokalna grupa Divas.

Veliko umijeće i muzikalnost: Zvezdice

GODIŠNJE NAGRADE »GRIGOR VITEZ«

ZAGREB, 20. veljače - Ovih su dana dodijeljene nagrade »Grigor Vitez« za najuspješniju literarnu i likovna ostvarenja u knjigama za djecu, koje su izišle tijekom godine 1999. U konkurenciji za nagradu bila je dvadeset i jedna knjiga i slikovnica od jedanaest autora književnih tekstova i šesnaest ilustracija koje je kandidiralo devet nakladnika iz Hrvatske. Osnivač i donator Nagrade je Savez društava naša djeca Hrvatske, a materijalna podrška dobijena je od Fonda kulture Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Stručna komisija u sastavu Mladen Bjažić, Hrvoje Kovačević, Ivan Vitez, Branko Vujanović, Antonija Posilović i Božidar Prosenjak, predsjednik Komisije, dodijelila je godišnju nagradu Zoranu Pongrašiću za roman »Mama je kriva za sve« u nakladi »Znanja« i »Biblioteke Stribor« iz Zagreba. Za ilustracije u knjizi »Čudnovate zgode šegrta

Hlapića« autorice Ivane Brlić Mažuranić u »ABC nakladi«, nagrada je dodijeljena je akademskoj slikarici Piki Vončini. S dvojicom novih kandidata, kako ističe Stručna komisija, u 33 godinu nagradu »Grigor Vitez« primio je 41 autor književnih tekstova objavljenih u 49 knjiga i 22 likovna umjetnika za ilustracije u 37 knjiga i slikovnica. Jednakovrijedna nagrada sastoji se od posebne diplome, skulpture »Ptica«, rad akademske kiparice Ksenije Kantoci i novčanog iznosa. Posebno priznanje dodijeljeno je nakladniku »Kašmir prometa« iz Zagreba koji je za Nagradu konkurirao s dvije slikovnice i jednom ilustriranim knjigom: »Vidiš da se moram igrati« Sanje Pilić i »Božićni dar« Mate Lovraka, obje s ilustracijama Andree Peterlik Huseinović te slikovnicom »Božić pauka Mreška« Sonje Tomić, s ilustracijama Dubravke Kolanović.

SEAD BEGOVIĆ

Marulić u Sarajevu

SARAJEVO, 20. veljače - U sklopu obilježavanja 550. godišnjice Marulićeva rođenja, Hrvatski kulturni centar u Sarajevu 22. veljače organizira predstavljanje knjige Marulićevih stihova, dviju biblioteka Matice hrvatske, te priredbe tribinu o ocu hrvatske književnosti. Na tribini »Marko Marulić - hrvatski Dante« govorit će poznati hrvatski marulolog Mirko Tomasović.

O Marulićevoj knjizi »Glasgowski stihovi« i bibliotekama Matice hrvatske - »Parnas« i »Grčki i rimski klasici« - govorit će urednica Jelena Hekman, Darko Novaković, Mirko Tomasović i Mile

Pešorda. Marulićeve epigrame, koji su početkom godine objavljeni u izdanju Matice hrvatske, pronašao je 1995. u glasgowskoj sveučilišnoj biblioteci Darko Novaković, te ih preveo s latinskoga i priredio knjigu »Glasgowski stihovi«. Ta knjiga, koja se u Sarajevu predstavlja prvi put, otkriva Marulića i kao autora ljubavne poezije.

Obilježavanje rođenja Marka Marulića obilježavat će se pod pokroviteljstvom UNESCO-a cijele godine, međunarodnim znanstvenim skupovima, izložbama, predstavljanjima knjiga i drugim priredbama. (Hina)

Knjižnica u 21. stoljeću

ŠIBENIK, 20. veljače - Obilježavajući dan svog osnutka, Gradska knjižnica »Juraj Šizgorić« iz Šibenika priredila je u Gradskoj vijećnici predavanje o temi »Knjižnice u 21. stoljeću«. O ovoj zanimljivoj temi, koja je privukla velik broj zainteresiranih, govorio je dr. Josip Stipanov, ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Svoje izlaganje dr. Stipanov započeo je čestitkom šibenskoj knjižnici i njezinu ravnatelju Mlivoju Zeniću na dosadašnjem radu.

Konstatirajući da živimo u izmjenju različitosti, ovoga puta u interpretaciji Numena, postavljajući pred ostale dizajnere izazov, posljedice kojeg će biti zanimljivo pratiti.

potrebu da se i knjižnice mijenjaju kako ne bi izgubile svoju ulogu - da naše ukupno stečeno znanje prenose našim mladima. Knjižnice neće nestati, ustvrdio je dr. Stipanov dodajući da će u izmjenjenoj društvenoj sredini morati promijeniti svoju ulogu komunikatora stečenog znanja. Nova tehnologija briše kategoriju vremena i prostora u informatičkom smislu, rekao je ravnatelj NSK govoreći o neslućenim razmjerima informatičkih mogućnosti koje nudi nova informatička mreža i sustavi. Ti mrežni tekstovi i komunikativnost vraćaju nas na dijalog koji je sada izravni, iako se odvija na velikoj udaljenosti. (J. Klisović)